

Teylers Stichting Jaarverslag 2017

Pieter Teyler van der Hulst (1702-1778) heeft bij testament Teylers Stichting in het leven geroepen om kennis van godsdienst, kunst en wetenschap onder de burgers te bevorderen en om behoeftigen te ondersteunen. Teylers Stichting is eigenaar van het gebouw en de collecties van Teylers Museum. Teylers Stichting heeft het beheer van het museum door middel van een convenant overgedragen aan de Stichting tot Beheer en Instandhouding van Teylers Museum.

Teylers Stichting is verantwoordelijk voor twee in het testament genoemde Genootschappen, te weten het Godegeleerd Genootschap en het Tweede Genootschap. In het Tweede Genootschap zijn natuurkunde (fysica en biologie), letterkunde, geschiedenis, kunstgeschiedenis en numismatiek vertegenwoordigd. Ter stimulering van de wetenschap schrijven de leden van de beide Genootschappen jaarlijks een prijsvraag uit en geven lezingen in het museum.

Ook heeft de Stichting twee bijzondere leerstoelen opgericht aan de Universiteit Leiden. De leerstoel 'Geschiedenis van de natuurwetenschappen' wordt sinds 2007 bekleed door professor dr. Frans van Lunteren. Hij richt zijn onderzoek op de geschiedenis van de Nederlandse natuurwetenschappen tussen 1815 en 1940 en Teylers Museum in het bijzonder. Professor dr. Eric Jorink bekleedt sinds 2013 de tweede leerstoel, 'Verlichting en religie in historisch en sociaal-cultureel perspectief'. Hij houdt zich onder meer bezig met de raakvlakken tussen geloof, kunst en wetenschap in de Verlichting, meer in het bijzonder met het ontstaan van collecties en musea.

In Teylers Museum heeft op 20-22 april heeft een internationaal congres plaatsgevonden, getiteld *Teylers Museum and (the loss of) the encyclopedic ideal*. Het congres had als doel, de idealen van Pieter Teyler en de geschiedenis van de door hem gewenste instellingen nader te bestuderen en in hun historische en hedendaagse context te plaatsen. Centraal stond, het achttiende-eeuwse encyclopedische kennisideaal en de samenhang tussen kunsten en wetenschappen, de daaropvolgende specialisaties van de verschillende disciplines in de negentiende en twintigste eeuw en de thans weer waarneembare toenadering tussen kunsten en wetenschap.

Jaarlijks organiseert Teylers Stichting een aantal winterlezingen, die worden gehouden door Leden van Teylers Genootschappen in de Geheerzaal van Teylers Museum. Op 26 februari hield prof. dr. Ernestine van der Wall, hoogleraar Geschiedenis en Cultuur van het Christendom, Universiteit Leiden een lezing getiteld: *Tussen zekerheid en twijfel: romans en religie in het fin de siècle*. Op 26 november sprak prof. dr. ir. Wim van Saarloos, hoogleraar Theoretische Natuurkunde in Leiden en vicepresident van de Koninklijke Nederlandse Academie van Wetenschappen (KNAW) te Amsterdam, over: *Polderwetenschap: internationale positie van onze huidige wetenschap vanuit de historie geduid*.

Teylers Godgeleerd Genootschap bestond in 2017 uit de volgende leden:

Prof. dr. M. Barnard, hoogleraar Praktische Theologie aan de Protestantse Theologische Universiteit Amsterdam, bijzonder hoogleraar liturgiewetenschap, Vrije Universiteit Amsterdam en buitengewoon hoogleraar Praktische Theologie Universiteit van Stellenbosch, Zuid-Afrika

Prof. dr. H.L. Beck, hoogleraar godsdienstwetenschap, in het bijzonder van de islam, Faculteit Geesteswetenschappen, Universiteit van Tilburg

Prof. dr. H.Y.M. Jansen, bijzonder hoogleraar Humanisme in relatie tot religie en seculariteit vanwege de stichting Socrates, Vrije Universiteit Amsterdam en universitair hoofddocent Filosofie, Universiteit van Amsterdam

Prof. dr. H.G.M. Jorink, onderzoeker aan het Huygens ING en bijzonder Teyler hoogleraar 'Verlichting en Religie in historisch en sociaal cultureel perspectief', Universiteit Leiden

Prof. dr. A.B. Merz, hoogleraar Nieuwe Testament bij de Protestantse Theologische Universiteit (PThU), Groningen

Prof. dr. M. Popović, hoogleraar Oude Testament en het vroege Jodendom, met bijzondere aandacht voor Qumran en de Dode Zeerollen, Rijksuniversiteit Groningen

Prof. dr. E.G.E. van der Wall, hoogleraar Geschiedenis van het Christendom, Universiteit Leiden

Teylers Tweede Genootschap bestond in 2016 uit de volgende leden:

Prof. dr. W. van Anrooij, hoogleraar Nederlandse letterkunde tot de Romantiek, Universiteit Leiden

Dr. Y.L. Bleyerveld, senior conservator Teken- en Prentkunst (ca. 1500-1800), RKD – Nederlands Instituut voor Kunstgeschiedenis in Den Haag

Professor dr. F.H. van Lunteren, hoogleraar Geschiedenis van de Natuurwetenschappen, Vrije Universiteit Amsterdam en Universiteit Leiden en bijzonder Teyler hoogleraar

Drs. A. Pol, onderzoeker faculteit Archeologie, Universiteit Leiden

Prof. dr. ir. Wim van Saarloos, hoogleraar Theoretische Natuurkunde, Universiteit Leiden, Vicepresident van de Koninklijke Nederlandse Academie van Wetenschappen (KNAW)

Prof. dr. N.C.F. van Sas, em. hoogleraar geschiedenis na 1750, Universiteit van Amsterdam

Prof. dr. L.E.M. Vet, directeur Nederlands Instituut voor Ecologie (NIOO-KNAW) en buitengewoon hoogleraar evolutionaire ecologie, Wageningen Universiteit

Teylers Stichting wordt, zoals in het testament bepaald, bestuurd door een college van vijf Directeuren. In 2017 hadden hierin zitting:

Drs. H.B. Beekma-Romijn, *secretaris*

Drs. F.E. van Citters-van de Grampel, *penningmeester*

Mr. E.H. Huisman

Mr. S.C. Teves, *presiderend directeur*

Prof. dr. S.M. Verduyn Lunel